

Kaderbrief 2025 GR Ferm Werk

November 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	pagina 2
Voorwoord	pagina 3
Algemene beleidsrichtingen 2025	pagina 4
Bedrijfsvoering	pagina 4
Uitgelichte beleidsrichtingen 2025	pagina 5
FIP-methodiek voor doelgroep C en Statushouders	pagina 5
Samenwerking met werkgevers in twee arbeidsmarktregio's	pagina 6
De nieuwe inwoner van uw gemeente	pagina 6
Armoede en bestaanszekerheid	pagina 7
Financieel	pagina 8
Vervolg en planning Begroting GR Ferm Werk 2025 – 2028	pagina 8

Voorwoord

Geacht college en raadsleden,

Ontwikkeling is een proces van stappen vooruit, maar ook af en toe een stap terug. Dat zien wij dagelijks bij onze cliënten, de inwoners van uw gemeenten, maar ook bij Ferm Werk zelf. De uitdaging om goed, direct inzetbaar personeel te vinden en vast te houden is merkbaar in de gehele organisatie. Soms zetten wij hierdoor een stap terug, maar wij realiseren ons ook dat dit nu eenmaal hoort bij een overspannen arbeidsmarkt. Gelukkig zetten we ook stappen voorwaarts, onder andere dankzij de extra financiële impuls voor het jaar 2024, waarvan u een deel aan ons reeds in 2023 ter beschikking hebt gesteld.

De problemen die wij in de Kaderbrief 2024 schetsten, zijn ook nu nog actueel. Dat is natuurlijk ook niet zo gek. De koerswijzigingen van 2024 moeten namelijk voor het overgrote deel nog worden opgestart. Het zal dus nog even duren voordat wij daarvan de vruchten gaan plukken.

De Kaderbrief 2025 borduurt vrijwel volledig voort op de ingeslagen weg van 2024. Dat moet ook, want alleen door koersvast te zijn, lukt het ons om de nodige ontwikkelingen door te voeren. Daarmee in lijn, nemen wij u in de Kaderbrief 2025 mee langs de verschillende onderwerpen van de Kaderbrief 2024. Daar waar dat het melden waard is, schetsen wij de huidige stand van zaken als het gaat over deze onderwerpen. Een kaderbrief is echter niet het ideale middel om over voortgang te rapporteren. Daarvoor zijn de kwartaalrapportages waarin, zoals is toegezegd, per onderwerp de stand van zaken wordt gerapporteerd gedurende 2024, 2025 en verder.

Toch zijn er ook nieuwe onderwerpen opgenomen in de Kaderbrief 2025. De wereld staat niet stil en ook Ferm Werk ziet de groeiende behoefte aan extra inzet op de zelfredzaamheid en bestaanszekerheid van de inwoners van onze vier gemeenten. Het CPB voorspelt voor de jaren 2024 en daarna een stijging van het aantal werklozen én bijstandsgerechtigden. Voor het jaar 2025 gaat het CPB uit van een stijging van het bijstandsvolume met 1,4%¹ ten opzichte van 2024. In een overspannen arbeidsmarkt heeft een stijging van de werkloosheid voor werkgevers zeker voordelen. Nieuw personeel komt beschikbaar en daar is een grote behoefte aan. Maar wij richten ons vooral op de effecten van werkloosheid op de zelfredzaamheid en bestaanszekerheid van onze doelgroep. Meedoen in de samenleving door werk en participatie blijft wat ons betreft de rode draad.

Wie meedoet, doet ertoe, dat zien wij elke dag. Bij onze cliënten van de sociale werkvoorziening, op de beschutte werkplekken en mensen met een garantiebaan bij een reguliere werkgever. Maar natuurlijk ook bij de uitkeringsgerechtigden die trajecten volgen in de richting van de voor hun hoogst haalbare vorm van participatie. Door mee te doen, groeit de eigenwaarde van mensen. Het zorgt voor sociale contacten waaraan zij hun identiteit kunnen ontlenen. Het levert ook een netwerk op dat kan worden ingezet voor de uitdagingen van alledag. Dat is van onschatbare waarde en onze motor draait ook in 2025 op volle toeren om daaraan bij te dragen. Dat doen wij voor hen: de inwoners van Woerden, Bodegraven-Reeuwijk, Montfoort en Oudewater.

Hoogachtend,

namens het dagelijks bestuur GR Ferm Werk,

Guido Eggermont
Algemeen Directeur

¹ Actualisatie Verkenning middellange termijn tot en met 2028 (augustus 2023); CPB, augustus 2023.

Algemene beleidsrichtingen 2025

Maximalisatie van participatie, als het kan door werk. Dat is ons doel. Voor onze cliënten betekent dit dat wij ons richten op het potentieel dat zij hebben en dat aan te spreken. Dat doen wij niet alleen. Samen met onze maatschappelijke partners beschikt Ferm Werk over een breed aanbod van instrumenten waarmee we onze cliënten kunnen helpen ontwikkelen.

Maximaal meedoen, afgestemd op de mogelijkheden van het individu, is waar we voor werken. Als wat iemand kan of kan ontwikkelen aansluit op de vraag vanuit het lokale bedrijfsleven, werken wij toe naar duurzame plaatsingen. Zo voegen wij waarde toe aan de samenleving. Zowel voor de inwoners als de werkgevers van onze vier gemeenten.

Sinds de invoering van de Wet inburgering 2021 op 1 januari 2022 heeft Ferm Werk een nieuwe taak. Een belangrijke taak, want een goede integratie van statushouders is een voorwaarde om mee te doen in de samenleving. Het is ook een ingewikkelde taak die veel van de uitvoering heeft gevraagd de afgelopen twee jaar. Gelukkig zien we dat deze extra focus (op kennis- en kunde-ontwikkeling) werkt en dat het ons lukt om de Wet inburgering 2021 uit te voeren zoals dat in de wet is bepaald. Dat zorgt voor vertrouwen voor de komende jaren.

Meedoen lukt beter zonder geldzorgen. Onze inkomensondersteuning raakt de portemonnee van onze cliënt direct. In 2025 verstrekken wij uitkeringen aan iedereen die niet zelfstandig in het eigen levensonderhoud kan voorzien. Dit is een tijdelijke ondersteuning die financiële onzekerheid deels laat afnemen. Andere regelingen, sommige landelijk en sommige gemeentespecifiek, dragen hier nog eens extra aan bij. Bijzondere bijstand, minimaregelingen en broodnodige extra's als de energietoeslag zorgen ervoor dat iedereen beter kan meedoen. Ook zorgen ze voor minder geldstress. Hierdoor ontstaat ruimte om zich meer te richten op ontwikkeling naar een meer (financieel) zelfredzaam bestaan.

Niet iedereen kan zonder ondersteuning betaald werken. Ferm Werk helpt degenen die op gesubsidieerde basis werken. Dat kunnen garantiebannen bij reguliere werkgevers zijn. Maar ook werkplekken voor mensen die op een beschutte werkplek het beste tot hun recht komen. Hierbij zetten wij ons werkbedrijf in, zoals we dat al jaren doen voor onze medewerkers in de sociale werkvoorziening. Ferm Werk streeft ook in 2025 naar het behalen van de wettelijke taakstelling voor nieuw beschut en de regionale doelstellingen voor garantiebannen.

Bedrijfsvoering

In de vorige Kaderbrief vroegen wij uw aandacht voor de achterstand op het vlak van de bedrijfsvoering. Deze lopen wij langzaam maar zeker in. Dat is gelukt met de middelen die u in de tweede helft van 2023 aan ons ter beschikking stelde. Deze zijn ingezet op het vormen van een steviger fundament, waarop de rest van de organisatie met meer vertrouwen kan rusten. ICT-ontwikkelingen op het vlak van personeelsmanagement en processen en extra personele ondersteuning op dat vlak, zorgen ervoor dat we meer concrete doelstellingen aan onze wettelijke taken kunnen verbinden. Dit is al terug te zien in onze begroting voor het jaar 2024.

Door de eerdergenoemde professionaliseringslag kunnen wij u in onze kwartaalrapportages op een meer transparante wijze meenemen in de effectiviteit van onze dienstverlening. Dat levert u een beter beeld op van wat Ferm Werk doet en zorgt ook dat we betere keuzes kunnen maken over wat we wel en wat we niet willen doen. Over wat werkt en wat niet. Hierdoor kunnen wij onze mensen en middelen efficiënter inzetten. Deze inzet op de efficiëntie en effectiviteit van onze organisatie sluit aan op de wensen van onze vier gemeenten en is ook nodig. Want, net als in de jaren ervoor, zijn in 2025 arbeid en geld, beperkt aanwezig.

Belangrijk om te benoemen, is dat Ferm Werk in 2025 een opnieuw geformuleerde focus heeft. Deze is het resultaat van een proces dat in de tweede helft van 2023 is gestart en leidt tot een herziening van de visie en missie van onze organisatie. Een visie die durf uitstraalt, uitdaagt en haalbaar is via een realistische en ambitieuze missie. Onze doelgroepen, de inwoners van onze vier gemeente die zijn aangewezen op ondersteuning richting werk of participatie, maar ook de werkgevers, zullen dit in alle lagen van onze dienstverlening gaan merken. Begin 2024 wordt dit proces afgerond. In het jaar van ons 10-jarig jubileum werken we aan een nieuw 'gezicht' waarmee Ferm Werk minstens nog een nieuw decennium vooruit kan.

In 2024 wordt verder ingezet op het professionaliseren van onze werkprocessen. Voor 2025 betekent dit dat de uitvoering van Ferm Werk kan steunen op heldere procesbeschrijvingen. Die dragen bij aan rolduidelijkheid en daarmee de slagkracht van onze interne samenwerking.

De achterstand qua bedrijfsvoering wordt kleiner. Dat is positief, maar Ferm Werk is er nog niet en de krapte op de arbeidsmarkt helpt ons niet, zoals wij al in het voorwoord benoemden. Dat vraagt van ons en van u geduld en vertrouwen, zodat wij de ingeslagen koers consequent kunnen blijven volgen. Integratie, werk en participatie, als ingrediënten van een saamhorige samenleving, vormen de output van Ferm Werk. Al onze beleidsrichtingen wijzen die kant op, ook in 2025. Vanuit uw opdracht, binnen de wettelijke kaders en met de beschikbare financiële middelen, geven wij hier invulling aan.

Uitgelichte beleidsrichtingen 2025

Met uw zienswijzen op onze Kaderbrief 2024 hebt u laten weten te willen bouwen aan het ondersteuningsapparaat van de inwoners van uw gemeente met een afstand tot de arbeidsmarkt. In 2024 zetten wij daarvoor in op een aantal thema's, zoals benoemd in de kaderbrief van dat jaar. Hieronder staan de belangrijkste thema's nog eens op een rij en schetsen wij de verwachtingen voor 2025.

FIP-methodiek voor doelgroep C en Statushouders

In lijn met het advies van het rapport van Berenschot², dat in opdracht van de Rekenkamer Groene Hart is opgesteld, start Ferm Werk in 2024 met een *frequente, intensieve* en *persoonlijke* begeleiding van in totaal 70 cliënten door twee Consulenten. Dit staat bekend als de FIP-methodiek en deze zal door twee nieuw aan te trekken Consulenten Re-integratie worden uitgevoerd. Zo ontstaan er twee FIP-groepen die zich focussen op respectievelijk cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (categorie C) en cliënten die behoren tot de groep statushouders van vóór de invoering van de Wet inburgering 2021.

Naast de in onze begroting 2024 opgenomen resultaatgebieden, verwachten wij dat de inzet van de FIP-methodiek ons helpt korte lijnen te onderhouden met onze maatschappelijke partners en lokale werkgevers. Want met een kleinere caseload ontstaat automatisch meer ruimte. Die kan gebruikt worden om cliënten beter te ondersteunen, contacten met het lokale veld beter te onderhouden en de beschikbare voorzieningen uit dat veld daar in te zetten waar dat toegevoegde waarde heeft. Zo profiteert iedereen van FIP!

Binnen de FIP-methodiek worden cliënten voor maximaal 18 maanden ondersteund. Dat houdt in dat zelfs in 2025 nog niet voor alle deelnemers de effecten zichtbaar zullen zijn. Uiteraard, en aansluitend op de wens uit uw zienswijzen op onze Kaderbrief 2024, houden wij u via onze kwartaalrapportages op de hoogte van de voortgang van deze nieuwe werkwijze.

² Onderzoek uitvoering Participatiewet Bodegraven-Reeuwijk, Schenderling, Van Eldik, Spruijt, juli 2022

Samenwerking met werkgevers in twee arbeidsmarktregio's

De statushouder die op de werkvloer de taal wil leren. De inwoner die na vijftien jaar zonder werk weer werkervaring kan opdoen. De persoon met een arbeidsbeperking die op zoek is naar aangepast werk. Allemaal hebben ze baat bij de lokale werkgever die hen een kans geeft.

Ferm Werk is niet effectief zonder de lokale werkgever. Dat gaat allang niet meer alleen over het invullen van vacatures voor betaald werk. Werkervaringsplaatsen, vrijwilligerswerk, garantiebanen of arbeidsoriëntatie voor werkzoekenden, sluiten vaak beter aan op wat onze doelgroep nodig heeft, dan openstaande vacatures. Die doelgroep heeft een afstand tot de arbeidsmarkt, dat is bekend. Maar ook werkgevers ervaren een afstand. Er is beweging nodig van beide kanten; ontwikkeling van de inwoner én de ondernemer. Daar waar de lokale werkgever onderdeel uitmaakt van de ontwikkeling van onze doelgroep, bijvoorbeeld door het aanbieden van een werkervaringsplaats, wordt ook de afstand tot die ontwikkeling verkleind. Zo ontstaat ontwikkeling dichtbij.

Vanuit de twee arbeidsmarktregio's, Midden-Holland en Midden-Utrecht, zet Ferm Werk zich in om de verbinding met lokale werkgevers te maken en behouden. Dat gebeurt soms onder de vlag van Ferm Werk maar zal steeds vaker onder die van het regionale Werkgeversservicepunt zijn. Dat is tenslotte wat de wet Suwi voorschrijft en wat bijdraagt aan een regionaal gelijke ondersteuning van werkgevers en werkzoekenden, los van postcodes en gemeentegrenzen. Belangrijk daarbij is dat de inwoner én werkgever elkaar blijven vinden op een zo eenvoudig mogelijke manier. Daarbij hoort ook goede advisering en ondersteuning van de werkgever, zodat deze de beweging richting onze doelgroep kan maken. Bijvoorbeeld door samen te kijken naar bedrijfsprocessen en die zo aan te passen dat dit leidt tot nieuwe, beter op onze doelgroep aansluitende werkplekken. Daar profiteert zowel de doelgroep als de ondernemer van.

Ferm Werk start in 2024 met een versterking van de rol die het heeft binnen de twee arbeidsmarktregio's. De extra inzet daarop wordt mogelijk door de ontwikkelcapaciteit die wij in de rol van een beleidsadviseur / projectleider in 2024 aantrekken. Dit zal zorgen dat we meer kunnen profiteren van regionale middelen, in het belang van de inwoners van de vier Ferm Werk-gemeenten. Deze lijn zetten we uiteraard voort in 2025.

Een speciale rol voor werkgevers is weggelegd als het gaat om het creëren van werkplekken voor de doelgroep garantiebanen en beschut werk. Gesubsidieerde arbeid zal, net als de doelgroep die daarop is aangewezen, nooit uit het maatschappelijke beeld verdwijnen. Daarvan zijn wij overtuigd. Tussen 2030 en 2035 zal het aantal medewerkers dat nu werkzaam is in ons werkbedrijf, gehalveerd zijn ten opzichte 1 januari 2015. Dat was het moment waarop de toegang tot de sociale werkvoorziening werd gesloten. Tegelijkertijd zal er nieuwe instroom zijn binnen garantiebanen en beschut werk. Deze nieuwe doelgroep zal grotendeels bij reguliere werkgevers aan de slag gaan. In lijn met het gedachtegoed van de Participatiewet en het idee van inclusiviteit hebben werkgevers daar een maatschappelijke verantwoordelijkheid in. Het bedrijfsleven en, niet op de laatste plaats, de (semi)overheid hebben daar nog een inhaalslag in te maken. Wat ons betreft loopt Ferm Werk hierin voorop. Goed voorbeeld doet volgen; we hebben hier dus allemaal wat in te doen.

De nieuwe inwoner van uw gemeente

Complexe nieuwe taken leiden vaak tot voortschrijdend inzicht. De uitvoering van de nieuwe Wet inburgering 2021 is hierop geen uitzondering. Tijdens het schrijven van deze Kaderbrief spelen er nog altijd uitdagingen in de totale inburgeringsketen. Het in balans brengen van uitvoeringscapaciteit en werkdruk blijft bij alle betrokken organisaties een uitdaging. Met de ervaring die zij hebben opgedaan in de afgelopen jaren, wordt in 2025 uitvoering gegeven aan een inburgeringsproces dat het tempo van instroom van statushouders het hoofd kan bieden.

Statushouders zijn al lang niet meer de enige groep nieuwkomers die op zoek zijn naar werk. Er is een groeiende groep vluchtelingen vanuit ons eigen Europees continent die aan het arbeidsproces wil meedoen. Daarnaast zien wij een politieke wens groeien om asielzoekers (dit zijn dus nog geen

statushouders) vanuit het AZC al te ondersteunen richting werk. Voor de groep die kan en wil werken biedt dit zonder meer voordelen, maar op het vlak van wetgeving moeten er nog wat hobbels worden genomen. Integreren gaat over taal, werk en kennis van de Nederlandse samenleving. Deze elementen versterken elkaar, dus als er eerder met één kan worden gestart, heeft dat een positief effect op de gehele integratie.

In 2024 zoekt Ferm Werk met de vier gemeenten naar mogelijkheden om deze brede doelgroep de juiste ondersteuning te bieden. Tijdens het schrijven van deze kaderbrief is het onderwerp actueel en een terugkerend thema op de ambtelijke tafel. Wat dit betekent voor 2025 is nu nog niet bekend, maar met een adequate facilitering vanuit onze gemeenten, neemt Ferm Werk hierin graag verantwoordelijkheid.

Armoede en bestaanszekerheid

Wanneer u deze kaderbrief van ons ontvangt, zijn net de Tweede Kamerverkiezingen 2023 achter de rug. Het thema bestaanszekerheid is u zeker niet ontgaan. De hoge inflatie van de afgelopen twee jaar en in het bijzonder de hoge energieprijzen, hebben een pijnlijke werkelijkheid blootgelegd: ook in een welvarend land als Nederland komt armoede bij een relatief grote groep mensen voor. Bestaanszekerheid is geen vanzelfsprekendheid.

Om bestaanszekerheid te verhogen, moet armoede worden verlaagd. Dit moet zorgen voor financiële ademruimte. Het woord 'ademruimte' is hier niet zomaar gekozen. Wij merken in ons dagelijks werk dat geldzorgen verstikkend kunnen werken en ontwikkeling een halt toeroepen. Financiële stabiliteit is een voorwaarde om optimaal te kunnen ontwikkelen en participeren in de samenleving. Het rapport *Een zeker bestaan* dat de Commissie Sociaal Minimum eind september 2023 aan de Tweede Kamer aanbood, bevat adviezen aan het rijk die erop gericht zijn de financiële stabiliteit van inwoners te vergroten. Het rapport legt de focus op twee pijlers: inkomen moet toereikend én voorspelbaar zijn. Vooral het advies dat de overgang van bijstand naar werk soepel moet verlopen, juicht Ferm Werk toe. En dat gemeenten de ruimte hebben om maatwerk te kunnen bieden als dat nodig is. Dat is ook in lijn met het gedachtegoed van de omgekeerde toets: de ondersteuningsvraag van de mens en het effect van maatwerk daarop moet centraal staan. Ferm Werk omarmt deze gedachte.

Op het vlak van armoede heeft Ferm Werk zeker een belangrijke rol. Maar in tegenstelling tot het beleid van werk en inkomen, is de invulling van armoedebeleid geen bevoegdheid van Ferm Werk, maar van uw gemeente. Onze rol is nu nog die van de verstrekker van minimaregelingen, naast de uit de Participatiewet voortvloeiende inkomensregelingen als bijstand en bijzondere bijstand. Daar bovenop komen de incidentele, landelijke voorzieningen, zoals de energietoeslag. Deze voorzieningen zijn welkom, maar ze zorgen voor tijdelijke verlichting bij structurele tekorten. Dit draagt dus niet bij aan een duurzame oplossing ten aanzien van bestaanszekerheid. En die is wel nodig.

Onze vier gemeenten erkennen dat er meer nodig is en rond het moment dat u deze kaderbrief leest, vinden er gesprekken plaats tussen de gemeenten en Ferm Werk. Deze gesprekken hebben als doel om informatie over gemeentelijke verschillen in minimabeleid uit te wisselen met elkaar. Dit moet uiteindelijk leiden tot meer impact op de bestaanszekerheid van inwoners, bijvoorbeeld door regelingen eenvoudiger, laagdrempeliger te maken. De gemeenschappelijke regeling Ferm Werk biedt uitvoeringsvoordelen als beleid van de vier gemeenten zo uniform mogelijk wordt vormgegeven. Zo kan worden toegewerkt naar een optimale inrichting en uitvoering van, en regievoering over, gemeentelijke minimabeleidskaders. Uniformiteit zorgt ervoor dat uitvoeringskosten zo laag mogelijk blijven. Bovendien zorgt het ervoor dat voor de inwoners van onze vier gemeenten de financiële ondersteuning losstaat van iemands postcode.

Financieel

Omdat de Kaderbrief 2025 voortborduurde op die van 2024, vraagt Ferm Werk voor 2025 geen extra investeringen als gevolg van beleidsaanpassingen. In onze begroting 2025, welke volgt op deze kaderbrief, zullen uiteraard wel de gebruikelijke kostenontwikkelingen de revue passeren. Het gaat dan om ontwikkelingen die te maken hebben met cao-aanpassingen, indexerings, etc.

Vervolg en planning Begroting GR Ferm Werk 2025 – 2028

Nadat de kaderbrief 2025 is vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van Ferm Werk op 16 november 2023 en het Algemeen Bestuur op 23 november 2023 ermee heeft ingestemd, wordt deze aangeboden aan onze vier gemeenten. Dat gebeurt via de colleges aan de vier gemeenteraden met aan hen het verzoek een zienswijze uit te brengen. Hiermee betrekken wij de raden aan de voorkant van ons proces tot het opstellen van de meerjarenbegroting.

De raden worden tot 9 februari 2024 in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze te formuleren. Alleen dan heeft Ferm Werk genoeg tijd om deze mee te wegen in het opstellen van de Ontwerpbegroting 2025-2028. Het Dagelijks Bestuur stelt de definitieve Kaderbrief 2025 vast op 29 februari 2024.

De ontwerpbegroting 2025-2028 wordt op 28 maart 2024 opgesteld in het Dagelijks Bestuur op 4 april 2024 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Hierna wordt de ontwerpbegroting 2025-2028 aangeboden voor zienswijze aan de vier gemeenteraden. De gemeenteraden hebben tot uiterlijk 14 juni 2024 om hun zienswijzen uit te brengen.

Het Dagelijks Bestuur stelt vervolgens naar aanleiding van de ingediende zienswijzen op 4 juli 2024 de begroting 2025-2028 op, waarna, op dezelfde dag, het AB de begroting vaststelt.

Het Dagelijks Bestuur zendt uiterlijk 15 september 2024 de begroting 2025-2028 naar de toezichthoudende Provincie.

De data nog even op een rij:

16 november 2023	Vaststellen Kaderbrief 2025 door DB
23 november 2023	Inhoudelijke behandeling Kaderbrief 2025 door AB
24 november 2023	Toezending Kaderbrief 2025 naar de vier gemeenteraden
9 februari 2024	Uiterlijke datum waarop raden hun zienswijze kunnen indienen
29 februari 2024	Vaststellen Kaderbrief inclusief zienswijzen door DB
28 maart 2024	Opstellen ontwerpbegroting 2025-2028 door DB
4 april 2024	Vaststellen ontwerpbegroting 2025-2028 door AB
5 april 2024	Toezending ontwerpbegroting 2025-2028 naar de vier gemeenteraden
14 juni 2024	Uiterlijke datum waarop raden hun zienswijze kunnen indienen
4 juli 2024	Opstellen begroting 2025-2028 door DB en vaststelling door het AB
15 september 2024	Uiterlijke datum waarop het DB de begroting toezendt aan de toezichthoudende provincie.